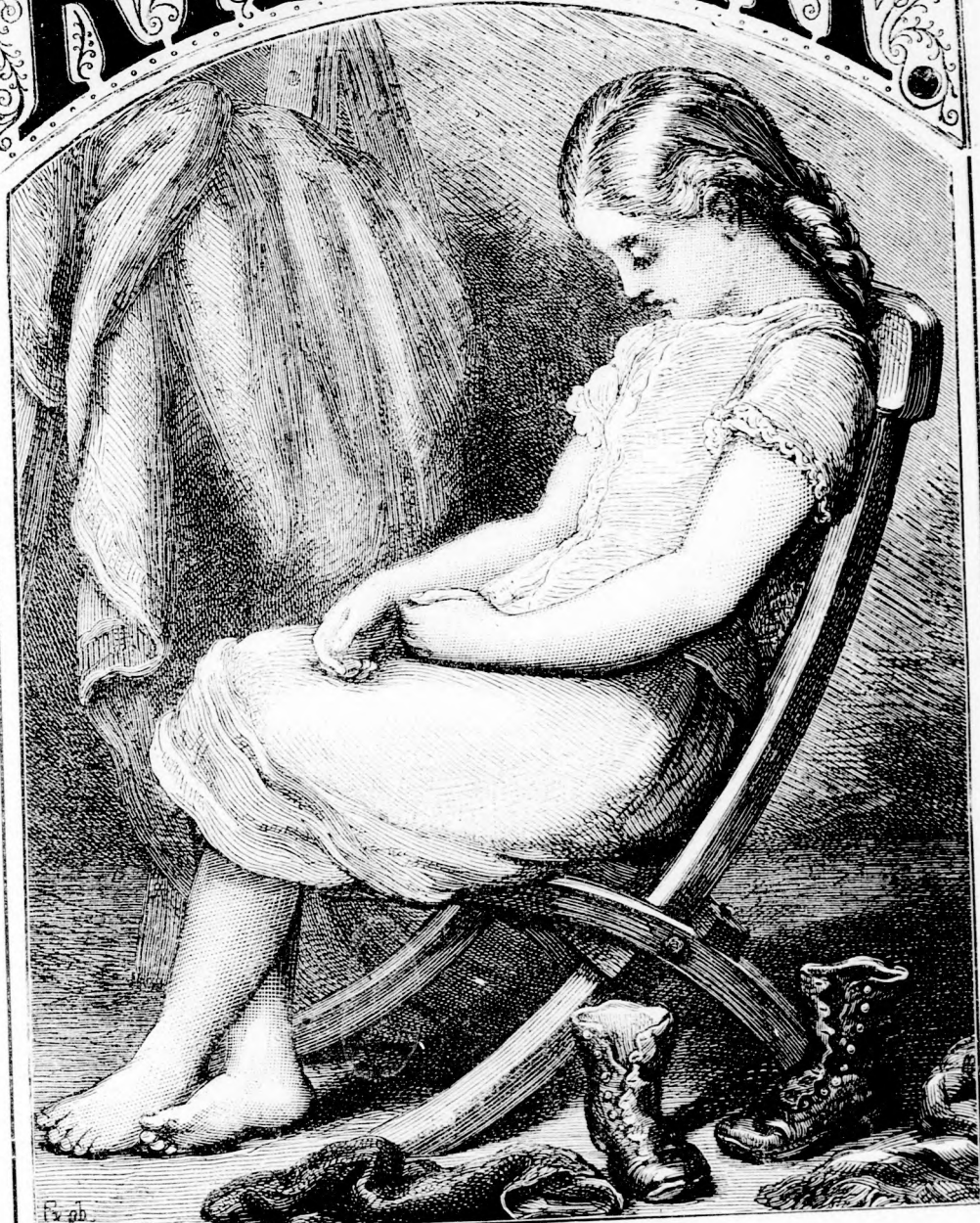

KIS LAP

BETEGSÉG UTÁN. (Lásd a 103. lapon.)

LII. köt. 7. szám.

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1897. február 14-én.

EGY JÓ KIS FIU TÖRTÉNETE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

KÉN, néhány hét óta kellemetlen apró bajok estek meg a Borbála néni házában, még pedig olyan félek, aminőkre azelőtt soha sem volt példa. Eleinte nem igen vetett rá ügyet Borbála néni, aki szigorú volt ugyan, de egyuttal igazságos és a viláért sem bántott volna meg valakit olyan gyanúsítással, mely alaptalannak bizonyulhat.

— Véletlenség . . . bizonyosan kiszóródott a tárczámból, gondolá, mikor egy napon azt vélte, hogy nincs az erszényében annyi tizeske és huszaska, amennyit bele tett.

Hamar el is felejtette ezt a csekélységet; de már azt nagyon fájlalta, mikor egy igen kedves arany melltűjét nem találta. Régi családi emlék volt, még az édes anyjától örökölte. Tüvé tették az egész házat s különösen Annuska nagy buzgalommal kereste minden lehető és lehetetlen helyeken, zugokban. De mind hiába, az ékszer nem került elő. Borbála néni végre is kénytelen volt bele nyugodni, kivált mert nem emlékezett tisztán, mikor viselte utoljára a melltűt. Lehet hogy az utcán kapcsolódott ki, leesett és akkoriban haza érkezésekor nem gondolt rá. Elveszett, hát elveszett.

De azután alig mult két-három nap, hogy újra meg újra el ne tünt volna valami, még pedig néha értékes holmi is. Már ez nem lehet véletlen. Borbála néni nem szólt ugyan, sőt még úgy magában sem mert senkire gyanakodni; de bántani persze nagyon bántotta a dolog. És egy napon

aztán már nagyon komoly lett a baj: Borbála néni azt vette észre, hogy az erszényéből nem is tizeske, hanem forintos hiányzik. Mindig nagyon pontosan tudta, mennyi a pénze; semmi kétsége sem lehetett, hogy valaki hozzá nyúlt. És ezért tépelődött sokáig álmatlanul.

— Tolvaj van a házamban . . . de ki az?

Itt aztán meg akadt. Akár kire gondolt: akár Magdára, akár Gabikára, Annuskára vagy hűséges öreg cselédjére — mindig csak az lett a vége:

— Nem! Ő nem tehette . . . az lehetetlen. Végre is talán csak tévedés! . . . talán mégis rosszul emlékeztem.

Ebben úgy a hogy megnyugodott és másnap sem szólt semmit.

Dél után Magdával és Gabikával látogatóba ment egy ismerős családhoz, ahol leányok és fiúk voltak. Az öregek a szobában csevegtek, míg a fiatalság a kertben játszott, majd a mezőre is kísétált. A csöndes falusi tájon nem kellett őket féltetni, hogy eltévednek vagy bajuk eshetik. Borbála néni tehát csöppet sem aggódott, hogy még nem tértek vissza, mikor ő már haza készülődött.

— Majd haza jönnek. Nem várok! mondá.

Amint haza ért és szobájába lépett, kissé boszankodva vette észre, hogy mialatt oda járt, nyitva volt a fiókos szekrénye; benne felejtette a kulcsot.

— No, nem baj! Nem volt itthon más senki, csak Annuska; ő is a szakácsnéval dolgozgat a kertben, láttam.

Mégis oda ment a szekrényhez és kihuzta a fiókot. És ekkor ugyancsak meghökkent. Pedig amit látott, az mind össze is egy kis gyűszű volt. Hogy került ez ide?

Borbála néni nagyon rendben tartotta a holmiját és el sem képzelhette, hogyan került a gyüszűje a varró-asztalkáról a szekrénybe. Kezébe vette a gyüszüt és ekkor még inkább össze ránczolta a homlokát.

— Ez nem az én gyüszüm... Ez az a gyüszü, amelyet minap vettem Annuskának... emlékszem. Többször mondta, hogy nagy neki, mind-untalan lecsuszik az ujjáról.

Tehát Annuska itt kotorászott a szekrényben. Semmi kétség. Csak ő volt itthon és a gyüszü elárulja.

Rögtön előhívta. Annuska szinte megdöbbsent, amint jótévedője arcába nézett; ilyen kemény, szigorú és egyuttal szomorú tekintetűnek még soha sem látta.

— Annuska! szólt Borbála néni lassan és komolyan, ez a te gyüsződ, ugy-e? Itt találtam a fiókban. Hogy került ez ide?

Annuska láng-vörös lett.

— Igenis, ez az én gyüszüm, feleleltem ámulva; de hogy a szekrénybe miképp került, azt nem tudom.

— Igazat beszélj! szólt Borbála néni szigorúan.

— Igazán beszélek; nem tudom, hogy kerülhetett ide.

— Maga nem ugrott be a fiókba, itthon pedig egész délután nem volt más senki, csak te magad. Az Anna szakácsné mindjárt ebéd után kiment a kertbe. Tehát hiába való minden ámitás, csak te kutathattál a fiókban, a gyüszü csak a te ujjadról csuszhatott itt le.

Annuska sirva fakadt.

— Nem, nem jártam itt... Ó, kérem szépen, ne tessék rólam rosszat gondolni!

— Még tagadni mered, mikor olyan világos a dolog? Hát magyarázd meg!

— Nem értem... nem tudom megmagyarázni, de...

— Elég! szólt Borbála néni nagy haraggal. Távozzál! Majd beszélünk még a dologról. Addig talán jobban meggondolod és nem fogod tagadni, ami napnál világosabb. Ezt soha sem hittem volna rólad!

Annuska zokogva távozott, Borbála néni pedig izgatottan, haragosan járt föl s alá a szobában. Még jó félóra mulva is így találta Magda, aki Gabika nélkül tért haza.

— A fiúk még lapdázna, de mondtam Gabikának, hogy nagyon sokáig már ne maradjon oda, szólt Magda. De mi a baja, nénikém? Valami kellemetlenség érte?

Magda meglepődve nézett a nénire, ki most már csakugyan nem palástolta nagy fölindulását.

— Az; nagy kellemetlenség ért... sőt talán szomorúság is. Mert attól tartok, most már jól értem, ami egy idő óta rejtélyes volt előttem.

Olyan nagy leánnyal, mint Magda, komoly dolgokról is lehetett már beszélni, és Borbála néni elmondta a történeteket, meg azt is, hogy egy idő óta különféle holmi tünedezett el, még pénz is. Sehogy sem tetszik neki ez a dolog.

Magda egy kis ideig hallgatott, aztán habozva szólt:

— Nénikém... én eddig nem akartam szólni; de ha már éppen erről beszélünk, megmondhatom, hogy az én holmimból is eltűnt már néhány darab. Nem valami nagyon értékes darabok, azért nem is szóltam... de végre is boszantó. Csak hogy én nem mernék senkit gyanusítani...

— Ej, tisztában akarok lenni veled, van-e tolvaj a házámban! szolt Borbála néni keményen.

— De nénikém, ha talán Annuskára gyanakszik, jó volna, ha először szép szóval, kiméletesen vallatná. Talán meg tudja magyarázni . . . vagy talán nem is ő a bűnös.

— De hát ki, ha nem ő? pattant föl a néni indulatosan. Küldd be azt a leányt, hadd beszéljek veled. Nem tűröm tovább ezt az állapotot!

Borbála néni, ha egyszer megharagudott, nem czeremoniázott sokat. Amint tehát Annuska belépett és sápadtan oda állt eléje, Borbála néni kemény, parancsoló hangon szólította fel, hogy tüstént valljon meg mindent, még pedig nem csak a gyűszűről, hanem az egy idő óta eltűnedezett különféle tárgyakról és a pénzről is. Annuska halott-halavány lett, de szilárd hangon felelé:

— Nincs mit megvallanom, mert semmi rosszat sem követtem el. Nem tudom, hogy került a gyűszű a fiókba, a többi eltűnt holmiról sem tudok semmit. Voltam jó anyámmal nagyon szegény sorsban, éheztünk sokszor, de a máséhoz soha sem nyultam.

Annuska ezt még szinte sértődve mondta, ami még inkább ingerelte Borbála nénit.

— Ugy látom, megátalkodott is vagy. De én most már nem hagyhatom ennyiben a dolgot. Át fogom kutatni a holmidat.

A kutatás megtörtént és . . . és nagyon meglepő, nagyon szomorú volt az eredménye! A ládácskából, melyet Borbála néni adott Annuskának az ingó-bingó holmi elrakására, a ládácska fenekéről sorra előkerült az elveszett arany mellű, egész ma-

roknyi tizeske és huszaska, a Magda selyem kendőcskéje s egy kis erszényben egész csomó forintos. Valóságos kincstár volt az a láda.

Nem lehetett itt többé kételkedni, hogy ki a bűnös. A kutatás kiderítette.

Annuska meredt szemmel, sápadtan bámulta, mint kerül egyik tárgy a másik után elő a láda fenekéről. Borbála néni pedig a haragtól kipirulva kérdé:

— Még most is mered tagadni?

Annuska csüggedten, remegő hangon felelt:

— Nem tudom, hogy került ez mind ide . . . én nem vettem el, nem tettem oda . . . valaki más dughatta a ládámba.

— Ejnye, ez már példátlan gonoszság! pattant föl Borbála néni. Most még ő akarna mást gyanusítani! Hát ugyan ki tette volna?

Annuska nem felelt. Nem is tudta volna, mit feleljen. Gondolatai össze zavarodtak s megtörten bámult maga elé.

— Hallod-é, gyermek! szolt Borbála néni. Őszinte vallomással és bocsánatkéréssel még talán jóvá tehetsz valamit. Ez esetben talán megbocsátom nagy botlásodat. De ha konok maradsz, ne számíts jószágomra! Ha meggondoltad a dolgodat, jőjj elémbé és valld meg bűnödöt, kérj bocsánatot!

Annuska nem szolt, egyetlen mozdulatot sem tett, már nem is sirt. Csak bele bámult a levegőbe és végtelenül szomorúnak látszott.

Haragja csillapultával elsomorodott Borbála néni is; de az ő szomorúsága a csalódás keserűségéből fakadt. Már ugy megszerette ezt a leánykát, olyan öröme telt

(Folytatása a 102. lapon.)

MULATSÁG A HAVON.

HULL a hó —
 Gurul a nagy hó-golyó.
 Gyűjti havát Annikó
 S bátyja Peti.
 Mikor kész —
 A négy tömzsi, fázó kéz
 Vigán tovább hengergeti,
 Még arcot is pingál neki.

Repül löven hó-lapda is —
 Gyurka dolja, a nagy hamis.

Hó, haló!

Annikó,

Intve-intlek:

Mindjárt fül-törőn legyintlek!

Te meg Peti, ne neved hiába —

Jól vigyáz, mert dob már Feri hába!

Pif, puf, puf —

Jaj, te csuf!

Az a hideg hó-falat

Az ingem alá szaladt.

Jaj, megázom —

Félek, bizony meg is fázom,
 Ha magamról hamar le nem rázom.

Hop hop hop!

Gyors szánkómon rohanok —

Azaz: inkább repülök;

Róla le sem szédülök;

S ha lefordulok?

Katona-dolog!

Kérdésre azt ki veti?

A bajnok azt neveti!

(Folytatás a 100. laphoz.)

benne, már szinte hiányt érzett, ha nem látta közelében . . . és ime, mit kellett megérnie? Kitünt, hogy tolvaj-leány! De ha őszinte megbánással közeledik, még most is kész volt Borbála néni, hogy vissza fogadja kegyelmébe.

Ilyen szomoru világ volt a házban, midőn Gabika vigan és nagy robajjal rontott be. De csak addig tartott a jó kedve, míg a Borbála néni komor tekintetét nem látta. És aztán meg is tudott mindent, magától a nénitől, aki jobbnak vélte, ha tőle tudja meg, mint mástól. Gabika azonban, mihelyt megértette, miről van szó, indulatosan föl pattant.

— Az nem igaz! Annuska nem tolvaj! kiáltá egészen neki vörösödve.

De már ilyenekben Borbála néni nem értette a tréfát és igen komolyan szólt:

— Fiam, jól tudod, hogy nagyon szeretlek, sokat megengedek neked; de ha én valamit mondok, arra nem szabad azt mondanod, hogy nem igaz.

Ám Gabika nem tágitott. Szinte villogtak a szemei.

— Nem szabad, tudom, nem szabad, és még is azt mondom. Mert én rég ismerem Annuskát, és tudom, hogy ő jó és becsületes! Inkább meghalna, hogy sem jótévéje ellen vétsen. És akár ki mondja, akár hogy bizonyítsák: én nem hiszem, hogy Annuska tolvaj! Nem, nem!

Ezzel kirohant és egyenesen Annuskához ment. A leányka sápadtan, elgondolkozva ült az asztalnál.

— Annuska! Ugy-é, nem igaz, amivel vádolnak?

A leányka szomoru, de nyílt őszinte

tekintettel nézett Gabikának a szemébe és sohajtva mondá:

— Nem igaz, kedves Gabika urfi; drága jó anyám emlékére mondom, nem igaz. Látom, hogy minden ellenem szól, nem is bírom megmagyarázni. Csak azt tudom, hogy ártatlan vagyok. Higye el, édes jó Gabika urfi!

— Hiszem is! Már mondtam is a néninek.

Annuska sokkal nagyobb leány létére, hirtelen lehajolt, megragadta a kis fiu kezét és megcsókolta.

— Az Isten meg fogja áldani jóságaért, kedves Gabika urfi!

Vacsorára hívták Gabikát, nem beszélhettek tovább. A vacsora nagyon csendes volt, a néni haragos képet mutatott, Gabika szótlán és szomoru volt; csak Magda próbált erről is, arról is beszélgetni, de nem igen kapott választ. Mindnyájan örültek, mikor nyugalomra térhettek.

Más nap meglepetésre virradtak. Annuska nem jött elő a szokott időre s még jóval később sem. Keresték a szobájában; ott sem volt. Minden holmija, amit Borbála nénitől kapott, ott volt; csak egy öltő ruha hiányzott, amit hét-köznapi viselt. Az asztalon egy darab papiros feküdt s ez volt rá írva:

»Tolvaj nem vagyok. Ahol tolvajnak hisznek, ott nem élhetek. A sok jóért, amit velem tettek, áldja meg az Isten. Engemet nem látnak többé. *Annuska.*«

Mikor ment el, hová ment? . . . senki sem tudta.

(Folytatása következik.)

BETEGSÉG UTÁN.

(Képpel a ezimlapon.)

OLYAN boldog voltam,
Amíg beteg voltam!
De most, ó Istenem,
Mégint meggyógyultam!

Puha ágyacskámból
Ismét korán keltnek.
S ha nem kelek — bizony
Haj, haj! . . . fölkergetnek.

Nincs már kényeztetés,
Gyöngéd beszéd sincsen:
»Kávét, tea köll-e,
Én aranyos kincsem?

Hál' Istennek, elmúlt
Tizenkét sötét nap —
Hál' Istennek, megint
Egészséges, ép vagy!

Lotty az ágyból gyorsan.
Már ha fellábadtál —
El az iskolába,
Sokat mulasztottál!«

Nem kérdezik: tea
Köll-e avagy kávé;
Habos bor-leveske,
Avagy csokoládé?

Olyan boldog voltam
Amíg beteg voltam . . .
Jaj, édes Teremtőm
Tán vétkeket szóltam!

Hála Neked, hála
Hogy az egészségem
Jó-voltod kegyével
Vissza adtad nékem!

KÉPEK

A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

Az ifju Mátyás király.

(Képekkel a 104., 105., 108. és 109. lapokon.)

RÖM és szomorúság váltakozva követi egymást az ember életében. De így vannak a népek, országok is. Ezt mutatja a mi szép magyar hazánk, magyar nemzetünk története.

Minap elbeszéltem nektek, milyen szomorú események történtek akkor, mikor a gyámoltalan, tudatlan és jóra tehetetlen V. László gyermek-király ült a magyar trónuson, aki, alig hogy dicső hadvezére, Hunyadi János, meghalt: ennek jeles és vitéz fiát, Hunyadi Lászlót minden ok nélkül kivégeztette. Most arról fogok beszélni, ami e szomorú esemény után következett. Ez már nem lesz olyan busztörténet; ez arról fog szólni, miként nyílt meg a magyar nemzet történetének egyik legfényesebb korszaka.

Midőn a hős Hunyadi János még élt és oldalán nagyobbik fiával, a deli Lászlóval, győzelmesen csatázott a török ellen: gyakran gondolt sóvárogva rájuk egy serdülő ifju, aki a harcok terétől messze a gyönyörű Vajda-Hunyad várában élt. Ez az ifju Mátyás volt, Hunyadi Jánosnak a kisebbik fia, tíz évvel fiatalabb Lászlónál, a testvér-bátyjánál.

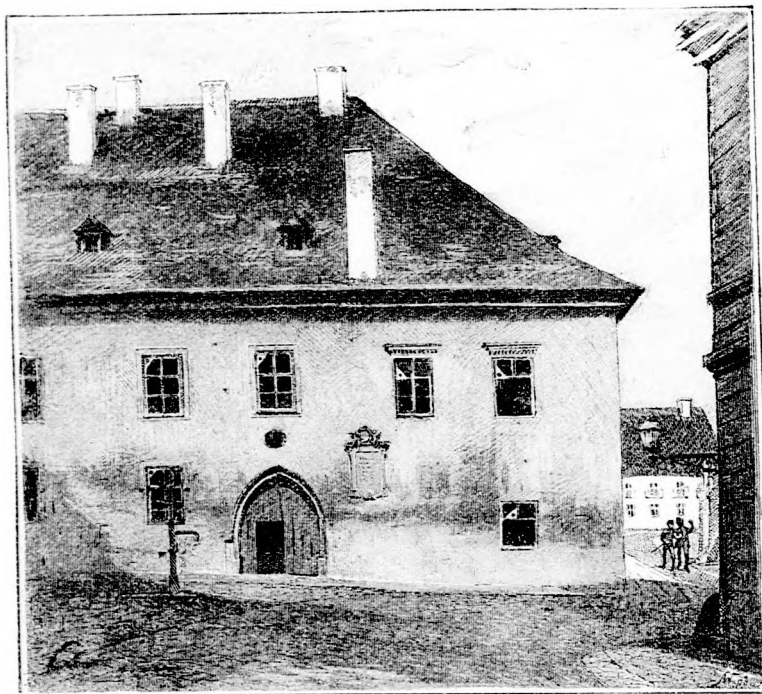
Vajda-Hunyad vára volt a Hunyadiak családi fészke, de Mátyás nem ott született, hanem Kolozsvártt. Mai nap is áll még az ódon ház, amelyben született; meg is van jelölve díszes emlék-táblával. Serdülő korát a családi vár-kastélyban, a ma is épségben lévő Vajda-Hunyadon töltötte,

szorgalmas tanulással és test-edző gyakorlatokkal. Igen bizony: tanult, könyveket forgatott. Ezt ti, kis olvasóim, talán egészen természetesnek fogjátok tartani; de akkoriban ez nem volt olyan nagyon természetes. Abban az időben éppen a hatalmas nagy urak úgy vélekedtek, hogy a tudomány csak papnak való; akadt is

akár hány főméltóság, aki még a nevét sem tudta leírni és ezt csöppet sem röstelte, mert így gondolkozott:

— Arra való az író-diákom, hogy megírja a megírni valót. Én meg ráütöm a czimeres pöcsétemet.

A böles Hunyadi János azonban nem így gondolkozott, hanem jeles tudós férfira.

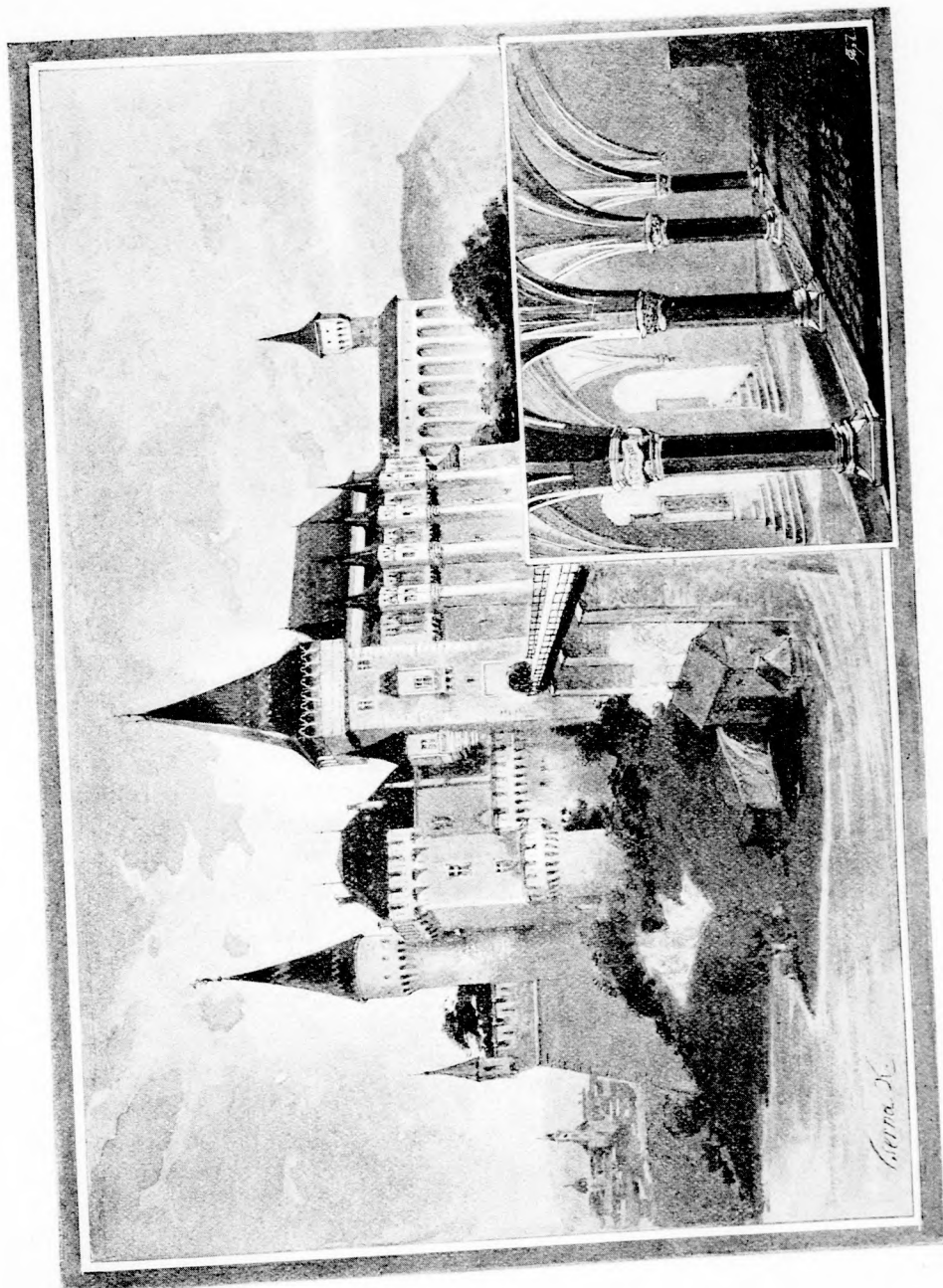
MÁTYÁS KIRÁLY SZÜLŐ-HÁZA KOLOZSVÁRT.

Vitéz János püspökre bizta Mátyás nevelését. Bámulatosan haladt az ifju Mátyás minden tudományban. De nem volt ám afféle csenevész bötü-moly, aki az árnyéktől is megijed. Mikor elég volt a tanulásból, elő vette az ijjat, kopját, lóra pattant és vadászni ment a rengeteg erdőkbe,

vagy pedig a vivásban gyakorolta magát; mire tizenöt esztendő lett, már nem csak gazdag ismereteivel, hanem erejével és ügyességével is mindenkit bámulatba ejtett.

Alig várta, hogy már ő is tehessen valamit, kikerüljön a csöndes várkastély-

(Folytatása a 106. lapon.)

VAJDA-HUNYAD VÁRA.

(Folytatás a 104. laphoz.)

ból. Pedig úgy látszott, hogy még sokáig kell ott éldegélnie. Mert atyja a halálos ágyán magához hívta nagyobbik fiát, Lászlót, böles tanácsokat adott neki és egyebek közt ezt mondá:

— Viseld gondját öcsédnek, Mátyásnak. Sok az irigyünk, ellenségünk, kivált a királyi udvarnál. Tehát jól vigyázz arra, amit most mondok: soha se legyetek mind a ketten együtt a királyi udvarnál; ha egyikőtök ott van, a másik legyen biztos távolságban otthon a várkastélyunkban. Ekkép, ha veszedelem következne be, csak az egyiket érheti.

Hunyadi László megfogadta s atyja halála után egy ideig hiven követte is a tanácsot. De aztán úgy találta, hogy atyja ok nélkül gyanakodott. Mert ime a király testvérül fogadta őt is, Mátyást is, nagy méltóságot ruházott rá, hajdani ellenségeik pedig a kedvét keresék. És folyvást kérdészködtek Mátyás után.

— Kár ott a félre eső vár-kastélyban rejtőznie, mondogatták. Hallottuk, hogy jeles ifju. Ugy viv, lovagol, mint a legkitünőbb lovag, a mellett pedig olyan tudós, hogy akár mindjárt püspök lehetne. Itt volna a helye a királyi udvarnál.

És egy napon maga a király is azt kívánta, hogy Mátyás Budára jöjjön. A nemes gondolkozású Hunyadi László nem sejtette az ármányt, felhozatta kedves testvér-öccsét Budavarába, a királyi palotába; de alig érkezett meg Mátyás, megmozdultak ellenségeik, hogy a két Hunyadi testvért elpusztítsák. Rábirták az oktalan királyt, hogy Lászlót kivégeztesse és az a sors várt a tizenöt éves Mátyásra is. Csak hogy már nem jutott rá idejük a

gonoszoknak. Ugy felzudult a nép Hunyadi László kegyetlen kivégzése miatt, hogy a király megrettenve futott Csehországba. De nem ment egyedül; magával hurcolta foglyul Hunyadi Mátyást, arra számítva, hogy a Hunyadiak barátai félteni fogják Mátyást s épp ezért hamar abba hagyják a lázongást. No, a bünnös királynak hiába-való volt már minden számítása, mert alig érkezett Csehországba, ottani ellenségei megmérgezték. Csak hogy Mátyás azért mégis fogoly maradt, mert most meg Podjebrád, a ravasz cseh helytartó tartotta rabságban, hogy majd valamikép hasznára fordítsa.

A tizenöt éves Hunyadi Mátyást tehát, alig hogy kitette a lábát a csöndes, biztos vajda-hunyadi várból, egyszerre csak megszűzi idegen földön találta magát mint tehetetlen rab, akit szorosán őriztek hol a prágai Hradsin várkastélyban, hol Guttenstein várában. Komolyan, elszántan viselte sorsát. Nem panaszkodott, de ah! — annál forróbban vágyott vissza szeretett magyar hazájába. Nem volt most már hőbb óhaj-tása, mint hogy újra ott lehessen a csöndes Vajda-Hunyadon drága édes anyjánál, kedves tudós nevelője mellett és tanulhas-son tovább.

Nem sejtette, nem is álmodta rabságában, hogyan fog nem sokára haza kerülni.

Tél felé járt az idő, midőn Budára meg-érkezett a hír, hogy a gyámoltalan és kegyetlen V. László király Csehországban meghalt, tehát üres a magyar trónus, királyt kell választani. A nádor össze is hívta a király-választó ország-gyűlést 1458. január elejére.

Ki legyen királlyá? Ezen tanakodott az egész nemzet addig is, mig az ország-

gyűlés ideje bekövetkeznek. Pályázó persze volt bőven, mert magyar királynak lenni nem utolsó dolog. Ahitoztak a magyar koronára Fridrik német császár és Kázmér lengyel király is.

— Nem köll idegen! Magyar üljön a magyar királyi széken! zugta mindenféle a nemesség.

No, voltak magyar hatalmas urak is, akik szerették volna fejökre tenni a koronát, kivált Gara, Ujlaky; de nem igen remélhettek sikert, mert a választó nemesség ország-szerte ezt hajtogatta:

— Meg köll engesztelnünk dicső hadvezérünk, Hunyadi János szellemét. Egyik fiát vérpadra vitette az oktalan László király; tegye a nemzet jóvá ezt a szörnyű bünt, még pedig azzal, hogy a nagy Hunyadinak még élő fiát, az ifju Mátyást választja meg királyának.

És erre egy hatalmas öreg ur így szólt:

— Ugy legyen! Mátyás öcsém leszen a király!

Ez az öreg ur Szilágyi Mihály volt, Mátyásnak anyai nagybátyja: kemény vitéz, erőlyes és elszánt férfiú. Jól tudta, hogy Gara, Ujlaky s még több más, irigy hatalmas ur: nagy ellensége a Hunyadi-családnak s ezek minden módon ellenezni fogják Mátyás megválasztását; de nem ijedt meg tőlük.

— No, majd mi is ott leszünk! mondá.

És mikor megérkezett Pestre, ahol az országgyűlést kellett tartani, negyvenezer fegyveres nemes kísérte. Ennek láttára Garának nem mertek nyíltan föllépni, hanem furfangoskodni kezdtek. Buda-várában gyűltek össze és huzták-halasztották a dolgot. Arra számítottak, hogy a pesti oldalon egybe gyűlt Hunyadi-pártból a sok szegé-

nyebb nemes belé un a várakozásba, elfogy a pénze, elesége, haza megy; akkor aztán ők azt tesznek, amit akarnak. Találtak jó ürügyet is: kemény tél volt, a Duna erősen zajlott és így, hid nem levén, a folyó egyik partjáról nem lehetett a másikra átmenni, a király-választó gyűlést pedig egyik párt sem tarthatta meg a másik nélkül.

De a Gondviselés hamar csuffá tette a furfangot.

Egy reggel csikorgó hidegre ébredtek és arra, hogy a Dunán megállt a jég, össze is fagyott oly keményen, hogy egész hadsereg is átmehetett rajta. Nem lehetett tovább elodázni a gyűlést, tehát átjöttek Garának és megindult a vita, hogy ki legyen a király? És tartott késő délutánig, mégsem tudtak megegyezni.

Ez alatt pedig a Duna parján és a befagyott folyón is ott táborozott a Szilágyi negyvenezer vitéz nemese és türelmetlenül várta, mikor jön már a hír, hogy megválasztották az új királyt. A városba gyűlt nagy nép-sokaság is türelmetlenkedett és a vitézeknek végre elfogyott a türelmök.

— Mire való ez a huza-vona? Ugy sem lehet más a király, csak Mátyás. Éljen Mátyás király!

A vitézek példájára a nép is azt kiáltotta, hogy »Éljen Mátyás király!« s az egész fegyveres és nem-fegyveres sokaság eget-verő éljenzéssel tódult oda, ahol a rendek tanácskoztak. Látták Garának, hogy baj lehet, a fejökkel játszanak. Hamar abba hagyták tehát az ellenkezést és az országgyűlés egyhangulag kikiáltotta Mátyást királynak, melléje pedig, amíg élete huszadik évét el nem éri, Szilágyi Mihályt rendelte kormányzónak. Mikor ezt kihir-

dették, nagy volt a nép öröme s azért szól így az ének:

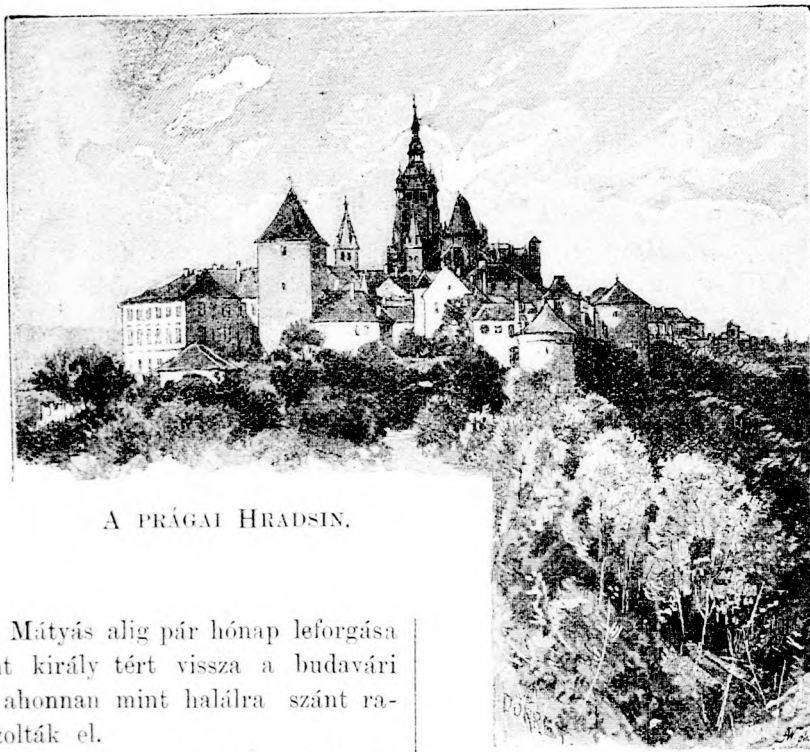
Mátyást mostan választotta
A magyar nép királyságra.

Azonnal indult küldöttség Prágába a fiatal királyért. A cseh Podjebrád azonban 40.000 arany váltságdíjat követelt.

Erre Hunyadiné, Mátyás anyja, büszkén mondá:

— Nekem a fiam, az országnak a királya, nem csak annyit ér meg. Negyvenezer aranyat kívánsz? Itt van. Én adok még ráadásul borraivalónak huszezer aranyat.

Podjebrád zsebre dugta a pénzt és kiadta a foglyot, el is kísérte a határig.

A PRÁGAI HRADSKIN.

És így Mátyás alig pár hónap leforgása után mint király tért vissza a budavári palotába, ahonnan mint halálra szánt rabot hurcolták el.

Király volt az alig tizenhat éves Mátyás; de amint körül nézett, csak bajt és veszedelmet látott mindenfelől. Az első nagy baj az volt, hogy nem koronáztathatta meg magát; pedig a magyar csak azt ismeri igazí törvényes királyának, aki a Szent István koronával meg van koronázva. Csak hogy a korona külföldön, idegen kézben volt, Fridrik német császárnál, akihez még az előbbi

király anyja loppal vitte ki. Mikor pedig most vissza követelték tőle, gúnnyal felelt:

— Majd csak inkább a magam fejére teszem!

És mindjárt be is tört és foglalni kezdte a határ-széli részeket.

Ugyan-ekkor az egész magyar felvidéket ellepte egy ronda, gyülevész, fosztogató cseh

MÁTYÁS KIRÁLYYÁ VÁLASZTÁSA.

sereg. Rongyos, hitvány, rabló banda volt s a nép »zsebrák«-nak (koldusnak) nevezte el; igen, de ropant sokan voltak és oly vakmerők, hogy végre egészen Pestig elkalandoztak és a magyar király szemeláltára fosztogattak. Most pedig izenetet küldtek Kázmér lengyel királynak, hogy csak jöjjön az országba: ők, a zsebrákok, megteszik magyar királynak.

Ez már elég baj volt. De még nagyobb is következett. A török szultán vérszemet kapott annak hírére, hogy egy tizenhat éves ifju került a magyar trónra. Mindjárt meg is indult és elfoglalta Bosnyák-országot, mely a magyar királysághoz tartozott.

Még ez sem volt elég. Mikor Mátyás körül nézett, hogy ki fog a sok bajon segíteni? — nem talált senkit. Az ország nagyjai, a hatalmas urak, csak úgy fél-vállról néztek rá és semmibe sem vették; úgy folytatták, ahogy az előbbi gyámoltalan király alatt megszokták: a maguk kénye szerint garázdálkodtak, üldözték, zsarolták a békés polgárokat, a munkás szántó-vető népet, és jaj volt annak a szegény embernek, aki panaszkodni mert! A hatalmas urral szemben soha sem kapott igazságot.

Egy ideig csak nézte Mátyás ezeket a bajokat. Tenni nem igen tehetett semmit, mert nagybátyja, Szilágyi Mihály volt a kormányzó. Az öreg ur pedig derék, vitéz katona volt ugyan, de az ország-kormányzás nehéz mesterségéhez csöppet sem értett.

— Igy csuffá leszünk, az ország pedig tönkre megy! gondolá Mátyás.

És ez bizony be is következik vala, ha Mátyás is olyan mint az elődje. De Mátyás láng-elméjét a szigorú nevelés, komoly gondolkodás, sok tudás és ismeret korán kifejlesztette. Gyorsan elszánta magát:

— Magam veszem kezembe a gyeplőt!
(Vége következik.)

VAD LACZI KINCSE.

ROSSZ fát tett a tűzre Vad Laczi barátunk, ami nem igen ment ritkaság számba. De ezuttal meg is bánta egy kicsit, mert épp ezen a napon kellett volna a zseb-pénzét megkapnia és büntetésül nem

kapta meg. Ellenben hugocskája, Erzsike, két fényes huszaskát kapott.

Mutatta is Erzsike diadalmasan a kincset.
— Lám, te nem kaptál semmit.

No, azt már csak nem türheti egy Vad Laczi, hogy ilyen inezifinczi kis leány diadalmaskodjék rajta. Fitymálva és megvetőlegmondá:

— No bizony! Törődöm is én veled! Van nekem olyan kincsem, mely százszor többet ér.

— Ugyan? Mutasd!

— Láthatod, ha rám nézel. Itt az orrom. Az megér legalább is száz forintot. Ehhez képest mi az az egy pár hitvány huszaska!

— Ó! Nekem is van orrom.

— Mit? Ez a te pisze orrocskád? Az tiz fillért sem ér. Hanem az én orrom, az kincs! Nem is törődöm veled, ha nem kaptam meg a zseb-pénzt. Gazdag vagyok így is.

A kis Erzsike nem igen tudta megczáfolni hetyke bátyját és szerényen elkullógott a huszaskáival. Az apa a szomszéd szobában mindent hallott, de nem szólt bele.

Este azonban így szólt:

— Megyünk a czirkuszba. Jösz te is, Laczi?

— Hogy ne? Roppantul szeretem a czirkuszt.

A pénztárnál az apa jegyet váltott és adott mindenkinek, csak Laczinak nem.

— Te nem törődöl a hitvány huszaskákkal, melyeket tőlem kapsz, és igazad van. Te gazdag vagy, váltsd fel a kincsedet, bizonyosan kapsz érte belépő-jegyet.

Bementek és Laczi künn rekedt. Szörnyen hosszúra nyult az orra, de bizony belépő-jegyet így sem kapott rá.

KOCZKA-REJTVÉNY.

A	A	A	A	= egy nép neve;
A	B	B	G	= énekes madár;
G	I	Ó	Ó	= eb-faj;
R	R	R	R	= hideg szél;

E betűk úgy rendezendők el a kockákban, hogy balról jobbra és fölülről lefelé olvasva egyaránt a jelzett értelmű szavakat adják.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Az új Kócsos Peti.”

Színes képes-könyv, Kozma Andor verseivel.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LII. köt. 4-dik számában közölt rejtvény megfejtése:

17 galamb és 23 nyul.

Helyesen fejtették meg: Rosenfeld testvérek, Wéber Szerénke és Jóska, Herman Antal és Miska, Schwarz József és Béla, Szabó Elza, Kanitzer Pista, Szabó Kornél, Jurenák Ferencz, Vancsó Anna, Kis Károly, Roheim Rózsika, Herczegh Malvina, Grubits Mariska, Armuth Erzsé, Mérey Ágosta, Lázár Mária, Feigelstock Hermína, Lányi Rudolf, ifj. Kőrösi Károly, Sarvay János, Fillinger Antika, May Róbert, Hollaky Ferencz, Molnár Lajos, Mátyás Miczi, Pilz Erika és Felice, Lipovniczky Ernő, Kövesi Jenő, Jakab Piroska, Czeloth Irénke, Rechnitz A. (nevedet egészen ird ki, másképp jövőre nem vehetem figyelembe. F. b.), Kocsis Gizella, Irányi Pista, Koller Pál, Robitsek Anna, Toldi Ilona és Ferike (vagy Terike? Neveteket tisztán írjátok alá! F. b.), Beck Ernő, Bódy Ödön, Agulár Olga, Müller Henrika, ifj. Münnich Aurél, Graefl Paula és Márta, Széchényi Jella, Kocsiss Zoltán, Probstner Arthúr, Vadas Zoltán, Mándy Thyra, ifj. Medveczky Károly, Onodi László, Hüvös Róbert, Madarász György, Szász Zsombor, Hana Mariska, Barkóczy György, Weisz Béla, Sármezey Miczi és Annuska, ifj. Gillemot Lajos, Diémár Kálmán, Páskuj Lajoska (írj vonalozott piparoson! F. b.), Vertán Gabriella, Badics Gizella, Bachrach Mátyás (hogyan mikor kapod az első nyereményt? Mihelyt a szerencse neked kedvez és megnyered. F. b.), Schweiger Rózsika és Mórincz, Mandel Anna, Fromm

Hermína, Lamberger István, Lővy Miklós, Kégl Pista és Gyuri, Kláber Alfréd, Perci Imre, Rutich Juliska, Szamek Margit, Benkó Jenő, Farkas Ilonka, Mariska és László, Sier Friczike, Szilágyi Erzsike, Peláthy György, Büchler Károly, Simon Béla, Markovics Aladár és Fischer Béla, Angermayer Béla, Lévy Margit, Petrescu P. Horia, Przybilla Jenő, Kállay Miklós, Deutsch Erzsike, Boros Emmike, Löw Rikárd, Keresztély Ernő, Nagy Lenke és Ernő, Varasdy Laura, Löbl Irma, Bodola Mariska, Spitz Jolán és Dezső, ifj. Dömötör Béla, Zombory Margit és Géza, Fischl Izabella, Kiss Sárka, ifj. Wolff Gyula, Fazekas Ida és Piroska, Szekula Ilona, Vállas Ilonka, Masjon Márta és Vilike, Tobisch Ili és Iri, Kazy Lívia, Márkutz Iduska, Csikvári Ernő, Rothmann Sándor, Payr Hugó, Virághalmi Juliska, Záborszky Mariska és Dezső, Herczeg Ilonka és Albert, Löwensohn Imre, Kalmár Rózsika, Gerecze Égonka, ifj. Jákó János, Nékám István és Ervin, Fekete Kálmán, Kaszás Irén és Imre, Scheffer Viktor, Gallatz Imre, Mader Iduska, ifj. Medovarszky Mátyás, Szilágyi Elise és Misike, Büttner Irmus, Nemes Irén és Ödön, Krausz Géza, Schönberg Irén, Katrenyák Mariska, Joób Edith, Markusz Anna, Winkler Edith és Margit, Krásonyi Stefike, Krivány Dini és Jankó, Ranzenberger Lajos, Könyöki Ilona, Kriegner Kálmán, Kocsis Erzsé, Ruffy Pauluska, Glückseel Irénke, ifj. Csorba Menyhért, Glück Gyula, Léber Elza, Vajda Marietta és Ferencz, Klein Janka és László, Smetana Margit, Glósz Irma, Szent-Ivány Carla, Gál Pista, ifj. Wehrmann Géza (kinek az írása? F. b.), Schwarz testvérek, Aranyossy Piroska, Hesze Imrus, Braun Margit, Nyáry Ida, Angyal Irma, Dósa Magda, Kossaczky Gyula, Ghyecz Józsi, Koronhály Zoltán, Glöckner Rudolf, Mayer Jenő, Bienenstock Ella, Engelmann Jenő, Stépán Róza, Witt Laczika, Kricsa Andorka, Bournáz Kamilla, Borovitz testvérek, Dukesz Anna és István, Bruck Imre, Rajzinger Sárka (saját írásodat kívánom látni! F. b.), Mészár Irénke, Krámer Sándor, Ernst Olga, Pécs Mariska, Janzso Frida és Ferencz, Török Imre, Kálmán Margit, Dlabik Farkas, Löwinger Ida, Wellisz János, Várszeghy Jancsika, Bogyay Ernő, Paget Johnny, Danielisz Margit, Fekete Rudolf, Engel Ödön, Mandel Jolán (máskor ne pocázd be annyira az írásodat! F. b.), Jónás Zsani, Jamniczky Mária, Muntyan Béla, Fáy Endre és Árpád, Rotter Dora és Teréz.

A jutalom kisorsolása szabály-szerűen megtörténvén, nyertesek lettek Graefl Paula és Márta, Poroszlón; kiknek a jutalom-könyvet, (»Kis Mese-könyv«, válogatott mesék a Grimm testvérek gyűjteményéből, számos fametszetű ábrával, a »Forgó bácsi könyvtára« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LIII. köt. 4-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kocsis Erzsé, Kriegner Kálmán, Neumann Alice, Herczeg Ilonka és Albert, Krausz Géza, Kaszás Irén és Imre, Sárkány Marianne, Vissy Etelka, Borovitz testvérek, Vajda Marietta és Ferencz (az 1-3-dik számokban megjelent rejtvények megfejtésének határideje már rég lejárt. *F. b.*), Glatz Ernő, Szmétana Margit, Schrodtt István, Agárdy Mariska, Léber Elza, Koronthály Zoltán.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Mérey Oszkár. Rövid idő alatt sorát ejtem, hogy elolvassam művecskédet. Akkor aztán megízenem, közölhető-e vagy sem. — **Krámer Sándor.** A tavalyi nagy pályázatra küldött dolgozatod nem küldhetem vissza, mert az már nincs meg. Szigorú szabály az, hogy minden pályázat eldöntése után az összes kéziratok megsemmisítendőek, nehogy illetéktelen kézbe jussanak és így visszaélés történhessék velök. Megőrizni azt a töméntelen levelet, dolgozatot, mely hozzám érkezik, lehetetlen. Akkor rövid félév alatt magam szorulnék ki az író-szobámból. Kivánságodat tehát, sajnálatomra, nem teljesíthetem. — **Tichy Kálmán** lakása címét kérdezi **Robert Lajos**, Székely-Udvarhelyről. — **Herczeg Ilonka és Albert.** Amit beküldtetek, nem rejtvény, hanem már a megfejtése. Tehát öltöztessétek legelőször is rejtvény alakjába, de pontosabb jelzésekkel, mert pl. »erdőn van« nem csak cser, hanem bükk, fenyő és még több másféle fa, és van négy lábú és szárnyas vad és sok egyéb. — **Rakovszky László.** Örömmre szolgál, hogy oly hamar annyira megszeretted a »Kis Lap«-ot. Remélem, hova-tovább mindinkább megszereted. A találos kérdésekből néhányat kiválogattam; az egésznek közlését tiltja a szerénység. — **Lányi Andor.** Szívesen látlak mint a Rózsika utódját kis híveim sorában. — **Glöckner Rudolf.** Ugy sejttem, nem vagy régi olvasója a »Kis Lap«-nak, különben olvastad volna, amit már többször megmagyaráztam: hogy a »Rezső« nem csak nem magyar név, de egyáltalában nem is értelmes szó; tudás és meggondolás nélkül faragta valamikor valaki. Épp úgy faraghatna más valaki az »Emil«-ből »Ezső«-t, »Joset«-ből »Jezső«-t stb. A hibás, rossz magyarátnál többet ér, ha az eredeti idegen, de már meghonosított nevet használjuk. Ezért a »Kis Lap«-ban nincs »Rezső«, csak Rudolf v. Radó. — **Gönczöl Andris.** Mért »Halifax« a neve egy bizonyos korszolya-formának? Ezt kérdezed. Halifax két városnak egy neve. Az egyik, a régiebb: Angliában van (York grófságban, azaz: vármegyében). A másik Uj-Skócziának fővárosa az Atlanti oceán mellett. Az új szerkezetű korszolya innen kerül, azt mondják. Többet róla nem tudok. — **Tobisch testv.** Melyőtök írta a levelet s kettőtök közt melyik az, aki hosszú, kínos betegség után most

először irhatott megint? Ili vagy Iri? Mert a levél egyes számban szól, alatta meg a név kettő. De akár Ili, akár Iri: mindenképen örvendek a szerencsés föllábadásnak. Elégtételemlre szolgál, hogy a két vitéz füles, Trombitás és Herkópáter (ugy emlékszem, hogy mind a ketten tőlem kapták nevöket) úgy viselkednek, mint jóra-való csacsihoz illik. Biz' én az egész menaszériátokat is szívesen megnézném; s *ha* — most is csak azt mondom: *ha* felétek vezérel a kedvező sors (mert kötelező ígérést nem tehettem) el is sorjázatom magam előtt az egész frekvenciát. — **Roth Edithke.** Ha csak három hónap óta irsz is, már tellett volna erőd a tollal való írásra; meg arra is, hogy ne tépett papírosra jegyezd soraidat. De mert, úgy látom, új kis hívem vagy: ez uttal nem alkalmazom irányodban a szigort s kedves tudomásul veszem ezerzés írásodban kifejezett érzelmeidet. — **Katrenyák Mariska.** Kérdéssel fordulj az *Athenaeum* könyv-kiadó-hivatalához. — **Szilágyi Elise és Misike.** Szeretettel fogadlak titeket is a »Kis Lap« hívei közé. — **Nekám testv.** Ugy az írás mint a szerkesztés nem felel meg az én követelésemnek. Amaz kusza, emez csonka. A fölvetett mondásból mennyi, de mennyi szó tellett volna még! *Csacska, csacsi, csók, csel, csal, csólnak, csak, csik, csucs, holló, hal, hull, kin, ken, alig, kas, kis, kos, sas, sug, kakuk,* s még egy sereg. — **Herczeg testv.** A 2-ik számot, ha másutt még meg nem jelent, közlöm. Feleljetek. — **Várady Lujza, Csorba Menyhért.** A jó kivánságért az év minden napján szívesen mondunk köszönetet, s így a te levélkéd sem járt későn. — **Markovics Aladár és Fischer Béla.** Hogyan? Kettőn fiuk álltatok össze, hogy azt a könnyű, könnyű, nagyon könnyű rejtvényt megszerkesztétek? Már az ilyen két legénytől fogasabbat kérek, várok is. — **Fischl Izabella.** Soraid kedvesen estek. — **Kálman Mariska.** Mivel a szelvényen a pénz-küldemény célja nem volt feltüntetve, a kiadó-hivatal várta a felszólalást. Ez megtörténvén, minden rendén van. — **Simon Béla.** Besoroztam. A mulasztásról segítetek. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉS.

Katrenyák Mariska *Armuth* Erzsikével. — *Léber Elza Záborszky* Mariskával. — *Vissy Etelka Angermayer* Bélával. (Minden érdeklődő fél a kiadó-hivatalhoz forduljon a cím végett.)

JÓ SZIV.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére: *Kálmán* Mariska 1 frt., *Löbl* Irma 50 kr., *Kovács* Mariska 50 kr.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!

F. b.